

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

TRULEŽ GLAVICA CRNOG LUKA

Vadjenje luka se mora obaviti po suvom vremenu i umjerenoj prosušenosti zemljišta, odnosno u danima kada meteorolozi najavljuju barem nekoliko dana suvog vremena, kako bi se glavice u polju dobro prosušile. Kašnjenjem u vadjenju smanjuje se kvalitet glavica, teže se čuvaju i raste opasnost od razvoja prouzrokovaca truleži.

Pri povoljnim uslovima za razvoj gljive iz roda *Botrytis* mogu izazvati velike štete koje se ogledaju u propadanju lisne mase, smanjenju prinosa i kvaliteta lukovica. Sve vrste lukova, kako gajenih, tako i onih iz spontane flore mogu biti njihovi domaćini.

Botrytis allii je uzročnik truljenja glavica u polju koje se nastavlja i kasnije, tokom skladištenja. Često se ova vrsta u polju razvija u latentnom obliku (bez vidljivih posledica) a trulež se jače razvija u skladištima nakon mjesec dana čuvanja luka. Simptomi truleži javljaju se prvo na vratu lukovice.

Patogen zatim prodire u unutrašnjost glavice, zbog čega ovojne ljuspe poprimaju tamniju boju, a između njih se formira bjeličasta micelija sa konidijama. Ovakve lukovice su podložne bakterijskoj vlažnoj truleži. Vrlo rijetko ovaj patogen izaziva simptome na listu koji su u vidu sitnih bijelih pjega sa udubljenjima slamaste boje.

B. cinerea, također, izaziva trulež glavica, slično kao prethodni patogen.

B.squamosa za razliku od svojih srodnika prourokovač je paleži lista. Simptomi oboljenja se manifestuju u vidu bjeličastih pjega s oreolom svijetlo-zelene boje. Slične simptome mogu izazvati tripsi ili neki herbicidi ali bez prisustva oreola. Pri povoljnim uslovima pjege se šire, listovi nekrotiraju i izumiru.

Sa zaraženim lukovicama parazit dospjeva u skladište a ako se zaraza na vrijeme ne otkrije trulež će se proširiti i na zdrave lukovice.

U zaštiti od ovih patogena najvažnija je upotreba zdravog sjemena i rasada. Preporučuje se trogodišnji plodored, uklanjanje ovojnih ljuspi prilikom vadenja luka i prosušivanje lukovica prije unošenja u skladište.

Pri pojavi simptoma na listu treba primijeniti neki od preparata iz grupe „botricida“ Teldor, Switch, Ronilan...

Ako je u pitanju plastenička proizvodnja mladog luka prskanje izostaje zbog karence pa se treba posvetiti preventivi.

Dipl.inž.Tončić Vesna

Stručni saradnik u oblasti zaštite bilja